

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **J. R.**, zast. Mgr. Zbyňkem Čermákem, advokátem se sídlem Gočárova třída 504/54, Hradec Králové, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 7/1387, Praha 4, proti rozhodnutí generálního ředitele žalovaného ze dne 22. 11. 2010, č. j. 22777-5/2010-900000-30, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2014, č. j. 7 Ad 1/2011 – 49,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Rozhodnutím ředitele Celního ředitelství Praha (dále jen „služební funkcionář“) ze dne 16. 6. 2010, čj. 11615/210-170100-21, byl žalobce propuštěn ze služebního poměru příslušníka Celní správy České republiky podle ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o služebním poměru“), neboť měl porušit *služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru.*

[2] Služební funkcionář vycházel z usnesení Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 1 ze dne 15. 6. 2010, zn. SV 19/2010, kterým bylo proti žalobci zahájeno trestní stíhání pro trestný čin vydírání podle ustanovení § 175 odst. 1 trestního zákoníku spáchaný formou spolupachatelství podle ustanovení § 23 trestního zákoníku. Dosavadní skutková zjištění orgánů činných v trestním řízení vypovídala o tom, že žalobce poté, co osobním automobilem zamezil

v jízdě druhému vozidlu, nutil spolu s A. J. V. A. sedícího v zablokovaném voze k podpisu listiny s názvem „mimosoudní uznání dluhu“ na částku 280 000 Kč ve prospěch A. J. To vše pod pohrůžkou podání trestního oznámení za smyšlené obtěžování dcery A. J. a oznámení, že se v areálu AUTO-PNEU servisu KOFI, s. r. o., nacházejí odcizené automobily a prodávají drogy. Žalobce měl být při tom oblečen do uniformy celní správy a na opasku mít zavěšena služební pouta a pouzdro se služební zbraní. Poté, co V. A. odmítl listinu opakovaně podepsat, měl žalobce i s A. J. z místa odjet.

[3] Na základě popisu skutku uvedeného v usnesení o zahájení trestního stíhání přistoupil služební funkcionář k propuštění žalobce ze služebního poměru z důvodu uvedeného v ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) zákona, přičemž rozhodnutí o propuštění žalobce bylo současně prvním úkonem v řízení ve smyslu ustanovení § 184 odst. 2 zákona o služebním poměru.

[4] Pro účely odvolacího řízení byly správním orgánem prvního stupně opatřeny kopie úředních záznamů o podaných vysvětleních a protokoly o výsledku obviněného a svědků pořízených v rámci trestního řízení vedeného pro shora popsany skutek proti žalobci. Žalovaný na základě těchto podkladů odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí o jeho propuštění potvrdil.

[5] Žalobu ze dne 6. 1. 2011, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) jako nedůvodnou zamítl. V průběhu žalobního řízení (při ústním jednání) žalobce městskému soudu předložil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 19. 6. 2012, sp. zn. 52 T 112/2011, kterým byl žalobce podle ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu zproštěn obžaloby pro shora popsany skutek, kterým měl spáchat přečin vydírání dle ustanovení § 175 odst. 1 trestního zákoníku, „*neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem*“. Žalobce dále soudu předložil vyrozumění Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 14. 11. 2011, čj. KZT 1501/2011-17, ve kterém je v reakci na stížnost žalobce konstatováno pochybení policejního orgánu, který zástupci služebního funkcionáře umožnil nahlížet do trestního spisu a pořizovat si z něj kopie. Dle závěru státního zastupitelství nepatří zaměstnavatel obviněného mezi osoby oprávněné ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 trestního řádu nahlížet do trestního spisu, a to ani v kategorii trestním řádem uváděných *jiných osob*, neboť v trestním řízení neuplatňuje svá práva. Ke stejnému závěru dospěl na základě podnětu žalobce také ředitel Obvodního ředitelství policie Praha IV, jehož vyrozumění ze dne 5. 12. 2011, čj. ORIV-23659-8/ČJ-2011-001457-S žalobce soudu rovněž předložil.

II. Obsah kasační stížnosti

[6] Rozsudek městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností.

[7] Předně namítá, že v řízení před městským soudem ve věci konal a následně rozhodl zcela jiný senát, než o kterém byl soudem vyrozuměn a ke kterému podával své vyjádření. V důsledku této změny byl zkrácen na svých právech uvedených v ustanovení § 8 odst. 5 s. ř. s., neboť v zákonem stanovené lhůtě nemohl uplatnit námítky ani se vyjádřit ke složení senátu; o změně složení senátu přitom nebyl soudem vyrozuměn.

[8] Stěžovatel se s městským soudem dále neztotožňuje v otázce hodnocení splnění podmínek pro propuštění stěžovatele dle ustanovení § 184 odst. 2 zákona o služebním poměru,

pokračování

kteře vydání rozhodnutí o propuštění, má-li být prvním úkonem v řízení, podmiňuje zjištěním skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodně pochybnosti. S podmínkou dostatečně zjištěného stavu věci se však soud náležitě nevyřádal; neztotožňuje se současně s názorem městského soudu, že usnesení o zahájení trestního stíhání bylo dostatečným podkladem pro propuštění stěžovatele ze služebního poměru, neboť obsahovalo všechny rozhodné skutečnosti. Naopak je přesvědčen, že rozhodnutí služebního funkcionáře je založeno pouze na jeho názoru vytvořeném přečtením si usnesení o zahájení trestního stíhání, což nesplňuje zákonem stanovené podmínky na náležitě odůvodnění rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 181 odst. 5 zákona o služebním poměru.

[9] V této souvislosti stěžovatel dále poukazuje na skutečnost, že žalovaný obdržel v průběhu odvolacího řízení od správního orgánu prvního stupně listiny pocházející z trestního řízení vedeného proti stěžovateli; městský soud však řádně neposoudil zákonost postupu žalovaného v odvolacím řízení, včetně způsobu zákonného zajištění důkazů a od něj se odvíjejícího náležitého zjištění skutkového stavu věci bez důvodných pochybností. Městský soud nezkoumal, zda žalovaný deklaroval orgánům činným v trestním řízení svoji pravomoc a řádně odůvodnil žádost k získání listin. V rozporu s principem plné jurisdikce naopak soud odmítl hodnotit listinný důkaz, který prokazatelně zpochybňuje zákonost postupu žalovaného při opatření důkazů. Soud se nezabýval ani právní relevancí zajištěných důkazů či možností stěžovatele využít jeho práv a klást svědkům otázky.

[10] Stěžovatel s odkazem na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2006, čj. 7 Ca 104/2005-26, publ. pod č. 1422/2007 Sb. NSS, dále namítá, že v řízení o služebním poměru je třeba při zjišťování skutečného stavu vycházet zejména z původních důkazů; nelze vycházet pouze z provedených úředních záznamů, ale (je-li to možné) je nutné vyslechnout svědky a umožnit příslušníkovi, se kterým je řízení vedeno, klást svědkům otázky a vyjádřit se ke skutečnostem, které tito svědci uvádějí.

[11] V projednávané věci bylo o propuštění stěžovatele rozhodnuto na základě podkladů opatřených od orgánů činných v trestním řízení, aniž jejich správnost byla ověřena vlastním dokazováním žalovaného. Z listin opatřených v počátečním stádiu trestního řízení si žalovaný nemohl učinit spolehlivý úsudek o tom, že stěžovatel skutečně porušil služební slib zavrženíhodným jednáním majícím znaky trestného činu. Městský soud měl připustit důkaz pravomocným zprošťujícím rozsudkem trestního soudu, který zpochybňuje zjištěný skutkový stav věci, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaného.

[12] Stěžovatel v této souvislosti upozorňuje na čestné prohlášení poškozeného V. A., ve kterém skutečnosti uvedené v trestním oznámení označuje za smyšlené. Tato listina byla přitom součástí trestního spisu v době, kdy správní orgán prvního stupně pořizoval dne 12. 11. 2010 kopie listin z trestního spisu. Žalovaný tedy nezjistil náležitě skutkový stav věci vlastní činností.

[13] Městský soud dle stěžovatele rovněž nesprávně posoudil otázku rozhodování žalovaného bez zbytečného odkladu; zákon o služebním poměru v ustanovení § 190 odst. 8 stanoví pro rozhodnutí o odvolání lhůtu 90 dnů ode dne podání odvolání. Poukazuje přitom na rozdílná data pořízení listin z trestního spisu, jestliže na základě obsahu spisu žalovaného měly být do spisu zařazeny již dne 16. 8. 2010 a v záznamu trestního spisu je naproti tomu uvedeno, že do něj bylo nahlíženo až dne 12. 11. 2010. Soudem nebylo k důkazu o nahlížení do spisu přihlédnuto a nebyl řádně hodnocen.

[14] Na základě shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil.

III. Vyjádření žalovaného a navazující reakce obou účastníků

[15] Žalovaný se v podaném vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s hodnocením i postupem městského soudu a kasační stížnost považuje za nedůvodnou. Ve vztahu k jednotlivým námitkám konstatoval, že stěžovateli nebylo umožněno klást otázky svědkům, neboť nebylo prováděno dokazování výpovědi svědků. Zdůraznil, že zákon o služebním poměru způsob získání důkazů pro zjištění skutkového stavu neomezuje; ustanovení § 180 odst. 2 zákona naopak stanoví, že důkazem je vše, co může přispět ke zjištění skutkového stavu věci. Postup služebního funkcionáře tedy nelze označit za nezákonný. Žalovaný dále upozornil, že stěžovatel kromě odkazu na nové důkazy ničím samotné jednání, které bylo důvodem jeho propuštění ze služebního poměru, nevyvrací, naopak je ve svých výpovědích (včetně odvolání proti rozhodnutí o propuštění) víceméně potvrzuje. Důvod pro propuštění stěžovatele tak byl dle žalovaného jednoznačně dán a prokázán.

[16] Replikou stěžovatel žalovanému vytknul, že se nevyjádřil ke splnění podmínek pro jeho propuštění dle ustanovení § 184 odst. 2 zákona o služebním poměru. Zopakoval, že žalovaný vycházel pouze z listin pocházejících z trestního řízení, aniž sám učinil jakýkoli úkon ke zjištění skutkového stavu; připomněl rovněž otázku procesní použitelnosti důkazů opatřených z trestního řízení a zdůraznil potřebu přihlídnout ke zprošťujícímu rozsudku trestního soudu.

[17] V duplice žalovaný vyjádřil přesvědčení, že skutkový stav byl náležitým a nezpochybnitelným způsobem zjištěn a listinné důkazy nebyly získány v rozporu s právními předpisy, neboť jejich použitelnost v trestním řízení nemá vliv na možnost z nich vycházet v řízení ve věcech služebního poměru. Dále uvedl, že si služební funkcionář nečiní úsudek o spáchání trestného činu a nevyslovuje vinu, nýbrž pouze posuzuje, zda jednání příslušníka naplňuje znaky (nutno rozumět formální znaky) trestného činu. Předpokladem pro vydání rozhodnutí o propuštění není způsob ukončení trestního řízení; požadavek stěžovatele, aby bylo přihlídnuto ke zprošťujícímu trestnímu rozsudku, proto nemá opodstatnění.

IV. Hodnocení Nejvyššího správního soudu

[18] Kasační stížnost je podle §§ 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení; vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

[19] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou chybného procesního postupu městského soudu při změně obsazení rozhodujícího senátu, v důsledku kterého měl být

pokračování

stěžovatel krácen na svém právu podat případně námitku podjatosti proti členům senátu. Z předloženého soudního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že na čl. 38 je žurnalizován přípis ze dne 26. 3. 2012 adresovaný právnímu zástupci stěžovatele, kterým byl v návaznosti na změnu rozvrhu práce informován o přidělení věci k projednání a rozhodnutí 11. senátu městského soudu. S konkrétním obsazením senátu byl odkázán na platný rozvrh práce uveřejněný na webové stránce soudu případně přístupný k nahlédnutí na soudu. Součástí tohoto sdělení bylo rovněž upozornění na možnost uplatnění námitky podjatosti postupem dle ustanovení § 8 odst. 5 s. ř. s. Uvedený přípis byl stěžovateli doručen prostřednictvím jeho zástupce dne 29. 3. 2012. Nejvyšší správní soud současně ověřil, že soud v projednávané věci rozhodoval ve složení určeném rozvrhem práce. Námitku stěžovatele, že o změně složení senátu nebyl informován, a došlo tudíž ke zkrácení jeho práva podat námitku podjatosti, proto Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou.

[20] Podstatou meritorních námitek stěžovatele je zpochybnění dostatečného a zákonného zjištění skutkového stavu žalovaným pro účely splnění podmínek pro propuštění stěžovatele ze služebního poměru. Stěžovatel v této souvislosti městskému soudu vytýkal, že v rozporu s principem plné jurisdikce nehodnotil jednak důkazy zpochybňující zákonnost opatření listin z trestního spisu a dále především zprošťující rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4. Městský soud měl dle názoru stěžovatele připustit důkaz pravomocným zprošťujícím rozsudkem trestního soudu, který zpochybňuje zjištěný skutkový stav věci, který tu byl v době vydání rozhodnutí žalovaného.

[21] Nejvyšší správní soud k takto formulované námitce konstatuje, že městský soud nepochybně důkaz zprošťujícím rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 provedl, neboť po jeho přijetí od zástupce žalobce při ústním jednání sdělil jeho obsah, dal prostor žalovanému, aby se k němu vyjádřil. Poté v odůvodnění rozhodnutí ve vztahu k tomuto důkazu vyhodnotil, že není rozhodné, zda stěžovatel byl či nebyl trestně odsouzen, neboť pro posouzení je rozhodné to, jakého konkrétního faktického jednání se dopustil. Dle názoru městského soudu doklady založené ve spisovém materiálu svědčí o tom, že se stěžovatel jednání, pro které byl ze služebního poměru propuštěn, dopustil, přičemž toto jednání mělo znaky trestného činu. K námitce nezákonného postupu při nahlížení do trestního spisu městský soud na úvod konstatoval, že tato námitka nebyla uplatněna v zákonné žalobní lhůtě. S ohledem na povahu této námitky k ní však věcně uvedl, že se Městské státní zastupitelství v Praze nezabývalo skutečností, že ani žalovaný ani prvostupňový správní orgán nebyli pouze v pozici zaměstnavatele, nýbrž byli současně v pozici správního orgánu, který je zákonem nadán rozhodovací pravomocí. Z vyrozumění státního zastupitelství ani policie přitom nevyplývá absolutní nemožnost správních orgánů postupovat způsobem, který byl v této věci zvolen; ani jeden z těchto orgánů se navíc nezabýval postupem správních orgánů, nýbrž postupem orgánů činných v trestním řízení.

[22] V úvodu vypořádání námitky týkající se povinnosti správního soudu přihlížet k rozhodnutí vydanému v trestním řízení Nejvyšší správní soud odkazuje na důvody uvedené v § 42 zákona o služebním poměru pro propuštění příslušníka ze služebního poměru. Pro rozhodnutí dle prvních tří, tj. uvedených pod písmeny a) – c), je rozhodnutí vydané v trestním řízení zcela nezbytný předpoklad. V projednávané věci byl stěžovatel ze služebního poměru propuštěn dle ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru, které stanoví, že *[p]říslušník musí být propuštěn, jestliže porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky trestného činu a je způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru*. Pro naplnění uvedených kumulativně stanovených podmínek propuštění dle citovaného ustanovení tedy jednání příslušníka nemusí být nutně shledáno trestným činem v trestním řízení, ale musí jím být porušen služební slib, být zavrženíhodné, způsobilé ohrozit dobrou pověst

bezpečnostního sboru a především mít znaky trestného činu. Použití tohoto ustanovení pro propuštění ze služebního poměru je z hlediska odůvodnění velmi náročné. Kromě dalších podmínek musí služební funkcionář přesvědčivě odůvodnit, že jednání propouštěného příslušníka naplnilo znaky trestného činu, aniž se předpokládá, že má při rozhodnutí k dispozici rozhodnutí o vině v trestním řízení. Je přitom pravděpodobné, že v takových případech, tj. dopustí-li se příslušník jednání vykazujícího znaky trestného činu, bude zároveň s případným propuštěním ze služebního poměru probíhat i trestní řízení. Je však nutné akceptovat, že zákonodárce nezůstal u možnosti propuštění až na základě odsuzujícího rozsudku v trestním řízení (v kombinaci se zproštěním výkonu služby dle § 40 zákona o služebním poměru), ale výslovně zakotvuje i důvod k propuštění ze služebního poměru, který předpokládá rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění před ukončením trestního řízení. V takovém případě je nutnou součástí rozhodnutí o propuštění i posouzení jednání z hlediska naplnění znaků trestného činu služebním funkcionářem. Pokud by tuto úvahu mohl provést pouze soud v trestním řízení, ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru by bylo zcela obsoletní a nikdy by prakticky nemohlo být použito. Je tedy nutno akceptovat úmysl zákonodárce postihnout s důsledkem propuštění ze služebního poměru i jednání mající znaky trestného činu, které z jakéhokoliv důvodu nebylo předmětem posouzení v trestním řízení, případně není shledáno trestným činem. Jako příklad lze uvést jednání příslušníka, u něhož je vedení trestního stíhání podmíněno souhlasem poškozené osoby. V případě odvolání souhlasu s trestním stíháním musí být trestní řízení zastaveno, což však neznamená, že služební funkcionář ho neposoudí jako naplňující všechny podmínky § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru. Ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru je nutno chápat jako možnost služebního funkcionáře autonomně posoudit, zda jednání příslušníka má znaky trestného činu.

[23] V této souvislosti je vhodné připomenout, že oproti předchozí právní úpravě trestního zákona došlo v definici trestného činu (§ 13 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) k vypuštění tzv. materiálního znaku („pro společnost nebezpečný čin“), a nová kodifikace trestního práva vychází z formálního pojmu trestného činu. Materiální korektiv je uplatňován prostřednictvím zásady subsidiarity trestní represe (viz ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku). Orgán činný v trestním řízení tak při posuzování otázky, zda skutek je či není trestným činem, si nejprve po potřebném zjištění skutkového stavu věci učiní závěr o tom, zda zjištěné skutkové okolnosti naplňují formální znaky trestného činu, a poté se případně, pokud to přichází v úvahu, vypořádá s tím, zda lze uplatnit s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe a z ní vyplývající princip *ultima ratio* trestní odpovědnost pachatele. (k tomu blíže srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, 3614 s., s. 127 – 187).

[24] Z výše uvedeného vyplývá, že služební funkcionář při propuštění ze služebního poměru z důvodu dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru neposuzuje (a nesmí posuzovat – viz níže), zda byl spáchán trestný čin. Jeho úvaha se soustředí pouze na to, zda jednání má znaky trestného činu, v čemž je nutno spatřovat rozdíl. Logicky je tedy nutno akceptovat závěr, že rozhodnutí vydané v trestním řízení o tom, že nebyl spáchán trestný čin, není bez dalšího způsobilé prokázat nezákonnost rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru z důvodu § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru.

[25] Nejvyšší správní soud se na základě námitky stěžovatele zabýval otázkou, zda městský soud správně a v souladu se zákonem vyhodnotil důkaz - zprošťující rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 4 vydané v trestní věci stěžovatele po právní moci napadeného správního rozhodnutí.

pokračování

[26] Dle ustanovení § 52 odst. 2 s. ř. s. je soud *vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu. O jiných otázkách si soud činí úsudek sám; je-li tu však rozhodnutí o nich, soud z něj vychází, popřípadě tam, kde o nich náleží rozhodovat soudy, může uložit účastníkovi řízení, aby takové rozhodnutí vlastním návrhem vyvolal.* Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 9. 2007, čj. 4 As 58/2006-95, dovodil, že „[s]myslem citovaného ustanovení (...) je zajistit soulad jednotlivých vzájemně souvisejících rozhodnutí, tzn. zabezpečit obsahovou shodu různých aktů veřejné správy, které se týkají podobné otázky.“ V této souvislosti dospěl dokonce k závěru, že ustanovení § 52 odst. 2 s. ř. s. je „*vzhledem ke svému smyslu, účelu a rozsahu speciálním ustanovením ve vztahu k § 75 odst. 1 s. ř. s. a představuje legitimní prolomení zásady, že soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.*“ Služební funkcionář však v řízení o propuštění ze služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. d) služebního zákona nečiní závěr o tom, zda byl spáchán trestný čin (viz bod 22, 23), provádí pouze část úvahy týkající se naplnění znaků trestného činu.

[27] V projednávané věci byl stěžovatel v trestním řízení zproštěn obžaloby z důvodu uvedeného v ustanovení § 226 písm. b) trestního řádu, dle kterého soud zproští obžalovaného obžaloby, jestliže na základě důkazů předložených v hlavním líčení státním zástupcem a případně doplněných soudem, a to i k návrhu ostatních stran, *v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.*

[28] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem městského soudu, že zprošťující rozhodnutí vydané v trestním řízení neznamena automaticky, že důvod k propuštění dle § 42 odst. 1 písm. d) služebního zákona neobstojí. Žádný z důvodů pro zproštění obžaloby uvedený v § 226 trestního řádu není formulován zcela shodně s některou z podmínek ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) služebního zákona, tj. zejména, že jednání má znaky trestného činu. Je však nutno připustit, že je-li obžalovaný zproštěn obžaloby dle § 226 odst. 1 písm. b) trestního řádu, tj. protože v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem, je pravděpodobné, že v trestním řízení bylo hodnoceno, zda jednání má znaky trestného činu. Jestliže tento závěr učinil soud v trestním řízení, jedná se o nejvýše povolovaný subjekt k posouzení otázek trestního práva. Pro rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru sice není rozhodnutí soudu o vině v trestním řízení předběžnou otázkou, která musí být zodpovězena a na které rozhodnutí vždy závisí, ale i posouzení uvedené v odůvodnění rozhodnutí, zda jednání, pro které došlo k propuštění ze služebního poměru naplňuje znaky trestného činu, je vzhledem k autoritě soudu v trestním řízení natolik významné, že musí být k případnému návrhu propuštěného příslušníka zváženo v každé fázi jakéhokoliv řízení, v němž je otázka naplnění skutkové podstaty trestného činu relevantní.

[29] Nejvyšší správní soud tedy považuje za nutné upřesnit závěr městského soudu, dle něhož není rozhodné, zda byl stěžovatel v trestním řízení odsouzen. V řízení o propuštění ze služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru sice není rozhodující, zda dotyčný příslušník v trestním řízení byl či nebyl odsouzen, ale k návrhu příslušníka je vždy nutno zohlednit případný závěr trestního soudu ohledně toho, zda jednání naplňovalo znaky skutkové podstaty či nikoliv. Je však třeba mít na paměti, že pro rozhodnutí o vině v trestním řízení mohou být významné i jiné skutečnosti, nežli je naplnění znaků skutkové podstaty u předmětného jednání. Trestní řízení je ovládáno velmi přísnými pravidly, v případě pochybností o objektivní či subjektivní stránce trestného činu je postupováno ve prospěch pachatele. Závěry soudu v trestním řízení je v řízení o propuštění ze služebního poměru nutno respektovat, je však nutno posoudit, zda vyvracejí správnost úvahy služebního funkcionáře nebo nikoliv.

[30] Vzhledem k tomu, že zákon propuštění ze služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru nepodmiňuje existencí rozhodnutí v trestním řízení, nejedná se o skutečnost, kterou by správní orgán či správní soud musel zjišťovat z úřední povinnosti. Případné závěry soudu v trestním řízení musí do řízení o propuštění vnést propuštěný příslušník. Je na něm, aby prokázal, že soud v trestním řízení vyslovil závěry, které zpochybňují zákonnost posouzení služebního funkcionáře.

[31] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že pokud se v jakékoliv fázi řízení o propuštění ze služebního poměru dle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru (včetně přezkumu rozhodnutí ve správním soudnictví) domáhá propuštěný příslušník zohlednění závěrů vyslovených v rozhodnutí vydaném v jeho věci v trestním řízení, týkajících se toho, zda totožné jednání má či nemá znaky trestného činu, je nutno takový návrh připustit a věcně se s ním vypořádat. Břemeno tvrzení a důkazní nese příslušník propuštěný ze služebního poměru, je na jeho odpovědnosti, aby přesvědčivě přednesl nutnost porovnání správnosti úvahy služebního funkcionáře ohledně naplnění znaků trestného činu se závěry soudu v trestním řízení.

[32] V projednávané věci však stěžovatel toto břemeno neunesl. Pouhým předložením rozhodnutí vydaného v trestním řízení a obecným konstatováním, že je jím zpochybněno dostatečné zjištění skutkového stavu ze strany žalovaného, nebyly závěry žalovaného o tom, že se stěžovatel jedná, za které byl propuštěn ze služebního poměru, dopustil, a že mělo znaky trestného činu, vyvráceny. Městský soud jím předložený důkaz připustil, provedl a v souladu s výše uvedeným správně vyhodnotil. Nejvyšší správní soud si je vědom zvýšené obtížnosti splnění břemene tvrzení i důkazního v případě vydání rozhodnutí v trestním řízení ve zjednodušené podobě, tj. bez odůvodnění. Ani v takovém případě však není nemožné závěry vyslovené v trestním řízení zjistit a přednést, dále je nutno zdůraznit, že vydání zkráceného rozhodnutí v trestním řízení je závislé na souhlasném projevu vůle i ze strany propuštěného příslušníka, lze tedy dosáhnout vydání rozhodnutí obsahujícího odůvodnění.

[33] Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítal nesplnění podmínek pro aplikaci ustanovení § 184 odst. 2 zákona o služebním poměru s tím, že usnesení o zahájení trestního stíhání nemohlo být dostatečným podkladem pro zjištění skutkového stavu věci bez důvodných pochybností. V této souvislosti rovněž zpochybňoval způsob, jakým si žalovaný opatřil listiny z trestního spisu, a správním orgánům vytýkal, že v řízení neprovedly vlastní dokazování a vycházely pouze z důkazů pořízených v rámci vedeného trestního řízení.

[34] Stěžovatelem namítané ustanovení § 184 odst. 2 zákona o služebním poměru stanoví, že *[p]rvním úkonem může být doručení rozhodnutí o propuštění, jestliže služební funkcionář uvedený v odstavci 1 zjistil takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí.* Citované ustanovení představuje specifikum řízení o propuštění ze služebního poměru, neboť prvním úkonem v řízení může být doručení rozhodnutí o propuštění. V řízení o propuštění příslušníka ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru tedy v prvoinstančním řízení nemusí probíhat klasické dokazování, a účastník řízení tak podle § 174 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru nemá možnost předkládat důkazní návrhy, vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, případně navrhnout jejich doplnění. Plná možnost k uplatnění všech uvedených procesních práv je účastníku řízení dána v řízení odvolacím.

[35] Nejvyšší správní soud ze správního spisu ověřil, že služební funkcionář čerpal veškeré informace pro vyslovení závěru o splnění podmínek pro propuštění stěžovatele ze služebního poměru z usnesení o zahájení trestního stíhání. V odůvodnění tohoto usnesení jsou shrnuty

pokračování

výpovědi jednotlivých svědků a veškeré skutkové okolnosti týkající se jednání stěžovatele, pro které byl propuštěn ze služebního poměru. Nejvyšší správní soud se proto zcela ztotožňuje se závěrem městského soudu, že v daném případě představovalo usnesení o zahájení trestního stíhání dostatečný podklad pro postup služebního funkcionáře dle ustanovení § 184 odst. 2 služebního zákona. Městský soud se námitkou stěžovatele podrobně zabýval na str. 10 a 11 napadeného rozsudku a správně poukázal na skutečnost, že stěžovatel v žalobě neuvádí žádná konkrétní tvrzení, kterými by zjištěný a popsany skutkový průběh jeho jednání zpochybňoval, a soustředí se výlučně na procesní otázky.

[36] Ve vztahu k průběhu odvolacího řízení Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovateli byl před skončením řízení dán prostor pro uplatnění veškerých jeho procesních práv a jak již konstatoval městský soud, nic mu nebránilo v tom, aby nejen navrhol důkazy, ale rovněž se vyjadřoval k obsahu důkazů již pořízených. S tím souvisí námitka stěžovatele, že žalovaný vycházel pouze z listinných důkazů pocházejících z trestního řízení, aniž ve věci provedl vlastní dokazování. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 1. 2008, čj. 2 Afs 24/2007-119, publ. pod. č. 1572/2008 Sb. NSS, konstatoval, že listiny, z nichž je patrný obsah výpovědi svědků z jiných řízení, mohou být podkladem pro rozhodnutí. Uvedené listiny musí být účastníku řízení zpřístupněny, aby se mohl seznámit s jejich obsahem a případně navrhnout další důkazy, které by zjištění z nich vyplývající upřesnily, korigovaly či vyvrátily. Zmiňovaná podmínka byla v daném případě splněna, neboť jak již bylo uvedeno výše, stěžovateli bylo umožněno se s předmětnými listinami seznámit, stěžovatel však svého práva nevyužil, zůstal důkazně pasivní a k úplnosti či správnosti zjištění skutkového stavu se ani nevyjádřil. Součástí listinných důkazů opatřených z trestního řízení byly jak výpovědi jednotlivých svědků, tak i výpověď stěžovatele v pozici obviněného. Za této situace proto nelze vytýkat žalovanému, že nepřistoupil k vlastnímu dokazování, neboť stěžovatel se takového postupu nedomáhal a žádný z důkazních prostředků nezpochybil, nežádal doplnit či opakovat dokazování. Shromážděné důkazy poskytovaly dostatečný podklad pro vydání rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje i se závěrem městského soudu, že za těchto okolností není rozhodné, kdy přesně byly předmětné listinné důkazy založeny do správního spisu, pokud se tak stalo nejpozději před vyzváním stěžovatele k seznámení se s jeho obsahem.

[37] Námitka nezákonného postupu správních orgánů při nahlížení do trestního spisu nebyla včas uplatněna v žalobě, městský soud nicméně k předkládanému důkazu sděleními Městského státního zastupitelství v Praze a Obvodního ředitelství Praha IV o chybném postupu orgánu činného v trestním řízení konstatoval, že ani z jednoho z těchto dokumentů nevyplývá absolutní nemožnost správních orgánů postupovat způsobem, který byl v této věci zvolen. Upřesnil, že ani jeden z orgánů se nezabýval postupem správních orgánů, nýbrž postupem orgánů činných v trestním řízení. Nejvyšší správní soud ověřil, že včas uplatněnou žalobní námitkou „*kdo a kdy jednotlivé listinné důkazy opatřil*“ stěžovatel poukazoval pouze na to, že služební funkcionář listiny opatřené z trestního řízení k dispozici neměl, stěžovatel se s nimi neseznámil a žalovaný ve věci neprovedl vlastní dokazování s tím, že není možné směšovat trestní řízení a řízení ve věci propuštění ze služebního poměru. Uvedenou námitku městský soud řádně vypořádal na str. 11 napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud se za této situace ztotožňuje se závěrem městského soudu, že důkaz sděleními o chybném postupu orgánu činného v trestním řízení nic nevypovídá o správnosti postupu správních orgánů, a požadavek kladený na městský soud, aby se postupem správních orgánů při obstarávání listinných důkazů z trestního řízení zabýval, je nad rámec včas uplatněných žalobních námitek.

[38] Stěžovatel dále v kasační stížnosti argumentoval čestným prohlášením poškozeného V. A., který měl obsah učiněného trestního oznámení označit za smyšlený s tím, že k jeho podání

byl motivován pomstou stěžovatelů. Toto prohlášení mělo být obsahem trestního spisu v době, kdy si z něj žalovaný pořizoval kopie. Uvedená námitka je ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelná, neboť ji stěžovatel v řízení před soudem neuplatnil včas v žalobě, ač tak učinit mohl, nýbrž až v podané replice. Nad rámec Nejvyššího správního soudu opakovaně zdůrazňuje, že stěžovatel měl možnost vyjádřit se k úplnosti obsahu podkladů pro rozhodnutí žalovaného v rámci odvolacího řízení, této možnosti však nevyužil. Ani v žalobě stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by zpochybnilly skutkový stav zjištěný správními orgány. Stejně tak v replice podané v žalobním řízení pouze obecně konstatuje, že došlo k odchylkám v jednotlivých výpovědích svědků a rozporům ve výsleších poškozeného A., z čehož opakovaně ryze v procesní rovině dovozoval nedostatečně zjištěný skutkový stav žalovaným. Institut plné jurisdikce, jehož se stěžovatel domáhá, není nástrojem ke zhojení jeho ničím neodůvodněné pasivity v průběhu řízení před žalovaným.

[39] Městský soud se podle stěžovatele nedostatečně zabýval žalobní námitkou poukazující na skutečnost, že žalovaný nerozhodl ve věci bez zbytečného odkladu. Nejvyšší správní soud tuto námitku neshledal důvodnou. Městský soud k uvedené námitce na str. 13 rozsudku uvedl, že samotná délka řízení nemůže mít na jeho zákonnost vliv. Nejvyšší správní soud se s názorem městského soudu ztotožňuje a dodává, že správní řád i soudní řád správní v případě nespokojenosti účastníka s délkou řízení poskytují prostředky ochrany proti nečinnosti; v řízení proti rozhodnutí ve věci samé však již soudní řád správní prostor pro uplatnění těchto námitek nenabízí.

[40] Nejvyšší správní soud porovnáním obsahu žaloby a odůvodnění napadeného rozsudku ověřil, že se městský soud zabýval všemi vznesenými námitkami, které rovněž velmi podrobně odůvodnil.

V. Závěr a náklady řízení

[41] Kasační námitky stěžovatele nebyly Nejvyšším správním soudem s ohledem na výše uvedené shledány důvodnými a ani z přezkumu dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplynul důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[42] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by svědčilo žalovanému, protože však žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2015

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu